

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНТРОПОНІМІВ НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ ДЖОРДЖА МАРТИНА «ГРА ПРЕСТОЛІВ»

Людмила Присяжнюк

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Abstract

This paper presents the theoretical and practical research of personal names; has been considered different categories of personal names, rendering ways of reproduction of personal names in the Ukrainian language. As a result of text comparison in English and it is translate in Ukrainian language it became known that there are many ways of reproduction of personal names in the Ukrainian language. Clearly that in the Ukrainian language it began possible to translate of personal names on much more brightly and more emotionally.

Keywords: personal names, proper names, onym, translation, transliteration, transcription, transposition

ВСТУП

Важливе місце в складі будь-якої мови посідають іменники. Іменники зазвичай поділяють на загальні назви, що позначають групи однотипних об'єктів, та власні назви, що є індивідуальними назвами об'єктів. *Власні назви* (або *оніми*) слугують для найменування людей і тварин, географічних і космічних об'єктів різних класів, об'єктів матеріальної та духовної культури і мають яскраву національно-культурну семантику, оскільки їх значення безпосередньо пов'язане з історією, побутом, традицією, культурою того чи того народу (Карабан, 2003).

Вивчення та удосконалення правил перекладу онімів в художніх текстах є важливою проблемою теорії перекладу. Власні назви розглядаються в роботах багатьох дослідників (А.Г. Гудманян, Д.І. Єрмолович, А.А. Суперанська). Питання перекладу власних назв розглядаються в роботах І.В. Корунця, В.І. Карабана, Т.О. Казакової, Л.М. Щетиніна. та ін.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для порівняльного аналізу було відібрано 390 власні назви з роману Дж. Р.Р. Мартіна «Гра престолів». О.Ю. Карпенко виділяє дев'ять видів онімої

лексики: 1) антропонімічний, 2) топонімічний, 3) теонімічний, 4) ергонімічний, 5) зоонімічний, 6) космонімічний, 7) хрононімічний, 8) хремонімічний та 9) идеонімічний. Під час аналізу роману було виділено три основні групи онімів – антропоніми, зооніми та топоніми (Карпенко, 1974).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

В тексті роману було виявлено 306 антропонімів, серед яких 118 родових імен та 188 особистих імен. Для написання даної роботи була обрана класифікація засобів передачі онімів Д. І. Єрмоловича як найповніша. Актуальними для нашого дослідження є тільки частина методів перекладу, описаних Д. І. Єрмоловичем, а саме метод транскрипції та транслітерації, коли відповідники формуються з огляду на принцип звукової або графічної подібності (*Shireen* - *Ширін*, *Aegon* - *Ейгон*, *Rowena* - *Ровена*, *Areo* - *Арео*), метод морфограматичної модифікації, коли до транслітерованої основи слова додають закінчення, що вказує на рід, або змінюють певні елементи (*Arienne* – *Аріанна*, *Jeune* – *Джейна*, *Margaery* – *Маргерія*, *Myrielle* - *Мурієла*), метод калькування, коли частини слова перекладаються дослівно (*Blackwood* - *Чорноліс*, *Greenfield* – *Зеленопіль*, *Oakheart* - *Дубосерд*); та метод транспозиції, коли онім оригіналу замінюють схожим за походженням онімом мови перекладу (*Mya* – *Майя*, *Rhaella* – *Рейла*, *Rowan* - *Рябин*) (Єрмолович, 2005).

ВИСНОВКИ

Таким чином, аналіз перекладу англійських власних назв дозволив дійти висновку, що при перекладі антропонімів та топонімів застосовуються, головним чином, такі засоби перекладу: транскрипція, транслітерація, та калькування. Транспозиція та морфограматичні модифікації застосовуються значно рідше. Вибір способу перекладу цілком залежить від перекладача. У деяких випадках переклад можна назвати більш чи менш вдалим. При перекладі власних назв слід зважати на стильові та жанрові особливості твору. Іноді слід звернути увагу на значення слова, а не його звучання та вдатися до транспозиції або калькування. Перспективою подальшого дослідження є

вивчення цієї проблеми на матеріалі інших творів, та на базі перекладу іншими мовами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гудманян А.Г. Чужомовна пропріальна лексика у фонографічній системі української мови / А.Г. Гудманян.– У 3-х книгах.– Ужгород, 1999.
2. Ермолович Д.И. Имена собственные: теория и практика межъязыковой передачи /Д.И. Ермолович.–М.: Р.Валент, 2005.– 416 с.
3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник / І.В. Корунець.–Вінниця: Нова Книга, 2000.– С. 98- 128.
4. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову / В.І. Карабан, Дж. Мейс.–Навчальний посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти.– Вінниця: Новакнига, 2003.–608 с.
5. Карпенко Ю. Теоретичні засади розмежування власних і загальних назв. // Мовознавство. – 1974.

REFERENCES

- Gudmanian A.G. (1999) Chuzhomovna proprialna leksyka u fonohrafichnii systemi ukrainskoi movy M: Uzhhorod,.
- Ermolovych D.Y. (2005.) Ymena sobstvennyye: teoriya y praktyka mezhъязыkovoі peredachy–M.: R.Valent,– 416 s.
- Korunets I.V. (2000) Teoriia i praktyka perekladu (aspektnyi pereklad):pidruchnyk M:Vinnytsia: Nova Knyha,.– S. 98- 128.
- Karaban V.I., Meis J. (2003) Pereklad z ukrainskoi movy na anhliisku movu Navchalnyi posibnyk-dovidnyk dlia studentiv vyshchych zakladiv osvity.– Vinnytsia: Novaknyha,.–608 s.
- Karpenko U. (1974) Teoretychni zasady rozmezhuvannia vlasnykh i zahalnykh nazv. // Movozynavstvo.